

Sygn. akt III AUa 486/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 lipca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Elżbieta Gawda
Sędziowie:	SA Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska SA Krystyna Smaga (spr.)
Protokolant: sekr. sądowy Maciej Mazuryk	

po rozpoznaniu w dniu 4 lipca 2013 r. w Lublinie

sprawy ze skargi E. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 7 marca 2012 roku w sprawie VIII U 1319/12

o wypłatę emerytury

na skutek apelacji wnioskodawczynie E. S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 1 marca 2013 r. sygn. akt VIII U 177/13

oddala apelację.

UZASADNIENIE

W dniu 9 stycznia 2012 r. wnioskodawczynie E. S. wniosła skargę o wznowienie postępowania w sprawie sygn. akt VIII U 1319/12, domagając się wypłaty emerytury zawieszanej od dnia 1 października 2011 r. wraz z odsetkami i wypłaty świadczenia na bieżąco.

Uzupełniając skargę o wznowienie postępowania, w piśmie z dnia 23 stycznia 2013 r. skarżąca wskazała, że w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego w sprawie zawieszonych emerytur wnosi o uchylene lub zmianę orzeczenia z dnia 7 marca 2012 r. sygn. akt VIII U 1319/12 i zasądzenie wypłaty zawieszanej emerytury od dnia 1 października 2011 r. oraz wznowienie wypłaty emerytury na bieżąco. W piśmie tym podała również, że odstępuje od roszczenia wypłaty odsetek.

W odpowiedzi na skargę o wznowienie postępowania Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wniósł o jej oddalenie.

Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem z dnia 1 marca 2013 r oddalił skargę na podstawie następujących ustaleń faktycznych i ich oceny prawnej.

E. S., urodzona (...), uzyskała prawo do emerytury na podstawie decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 grudnia 2007 r. Wyplata świadczenia podlegała zawieszeniu, z uwagi na kontynuowanie zatrudnienia przez wnioskodawczynię. Podstawą wydania decyzji był przepis art. 103 ust. 2a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, stanowiący iż prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego.

Sąd wskazał, że z dniem 8 stycznia 2009 r został uchylony przepis art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z FUS na podstawie przepisu art. 37 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r o emeryturach kapitałowych (Dz. U. z 2009 r Nr 228, poz. 1507).

Dalej Sąd ustalił, że 19 stycznia 2009 r E. S. złożyła wniosek o wypłatę świadczenia bez rozwiązywania stosunku pracy. Na podstawie decyzji z dnia 3 lutego 2009 r organ rentowy dokonał ponownego ustalenia wysokości świadczenia oraz podjął jego wypłatę od 1 stycznia 2009 r. W tym czasie skarżąca nadal pozostawała i do chwili obecnej pozostaje w zatrudnieniu. Decyzją z dnia 6 października 2011 r Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wstrzymał wypłatę emerytury skarżącej od 1 października 2011 r z uwagi na kontynuowanie przez nią zatrudnienia. Podstawą wydania tej decyzji był przepis art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2010 r Nr 257, poz. 1726). Odwołanie wnioskodawczyni od tej decyzji zostało oddalone wyrokiem Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 7 marca 2012 r w sprawie VIII U 1319/12. E. S. nie złożyła apelacji od wskazanego rozstrzygnięcia i wyrok uprawomocnił się 29 marca 2012 r.

Sąd stwierdził, że skarga o wznowienie postępowania jest bezzasadna i podlega oddaleniu.

Sąd podniósł, że podstawą wydania zaskarżonej w sprawie VIII U 1319/12 decyzji organu rentowego z dnia 6 października 2011 r w przedmiocie wstrzymania wypłaty emerytury był przepis art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, dodany przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2010 r Nr 257, poz. 1726) i obowiązujący od 1 stycznia 2011 r. Przepis ten stanowi, iż prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Zgodnie z treścią art. 28 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw, do emerytur przyznanych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy przepisy ustawy, o której mowa w art. 6 (o emeryturach i rentach z FUS) oraz ustawy, o której mowa w art. 18, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się, poczynając od 1 października 2011 r. Przy zastosowaniu wskazanych przepisów organ rentowy wstrzymał wypłatę świadczenia emerytalnego skarżącej.

Sąd zauważył, że w kwestii konstytucyjności wskazanych przepisów wypowiedział się Trybunał Konstytucyjny. W wyroku z dnia 13 listopada 2012 r (Dz. U. z 2012 r, poz. 1285) orzekł, że przepis art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zakresie, w jakim znajdują zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed dniem 1 stycznia 2011 r, bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. W związku z tym wyrokiem, od dnia 22 listopada 2012 r przepis art. 103a w związku z art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych

ustaw utracił moc obowiązującą w stosunku do osób, które nabyły prawo do emerytur przed dniem 1 stycznia 2011 r, bez konieczności rozwiązywania stosunku pracy.

W złożonej skardze E. S., wnosząc o wznowienie wypłaty emerytury i wypłatę zaległości od 1 października 2011 r, powoływała się na wskazany wyrok Trybunału Konstytucyjnego, zatem podstawą tej skargi był przepis art. 401¹ kpc.

Sąd stwierdził, iż z powołanego wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r wynika, że ma on zastosowanie jedynie do ściśle określonej kategorii osób, co oznacza, iż niekonstytucyjność przepisów, których dotyczy, jest jedynie częściowa. W sytuacji wnioskodawczyni wyrok Trybunału nie będzie miał zastosowania. E. S. istotnie uzyskała prawo do emerytury przed dniem 1 stycznia 2011 r, jednakże w okresie obowiązywania przepisu art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Przepis ten obowiązywał do 7 stycznia 2009 r i był tożsamy w treści z przepisem art. 103a wskazanej ustawy. Zgodnie zaś z powoływanym wyrokiem Trybunału „obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą - jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury - nie będzie miał zastosowania do osób, które nabyły to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 r do 31 grudnia 2010 r, a więc już po uchyleniu art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a przed wejściem w życie przepisu art. 103a ustawy.

W ocenie Sadu Okręgowego, z powyższego wynika, iż wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r w sprawie K 2/12 nie wpływa na treść objętego skargą wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 7 marca 2012 r w sprawie VIII U 1319/12. Mając na uwadze powyższe i na podstawie art. 412 § 2 kpc Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł w imieniu skarżącej jej pełnomocnik będący adwokatem, zaskarżając wyrok w całości.

Strona apelująca zarzuciła wyrokowi niezgodność z przepisem art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz niezgodność z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r, sygn. akt K 2/12 (Dz. U. z dnia 22 listopada 2012 r) przez naruszenie zaufania Obywatela do Państwa i stanowionego przez to Państwo prawa, poprzez nierówne traktowanie osób znajdujących się w identycznej sytuacji prawnej.

Strona skarżąca wniosła o zmianę wyroku w całości, wznowienie postępowania w sprawie VIII U 131 9/12 w przedmiocie dalszej wypłaty emerytury E. S. oraz o zasądzenie na rzecz skarżącej od organu rentowego kosztów postępowania.

W uzasadnieniu apelacji wskazane zostało, że wyrok jest nieprawidłowy i powinien być zmieniony zgodnie z wnioskiem apelacji.

E. S. nabyła prawo do emerytury w dniu 17 grudnia 2007 r, istotnie pod rządami przepisu art. 103 ust 2a ustawy o emeryturach, przy czym wypłatę jej emerytury zawieszono. Ponieważ z dniem 8 stycznia 2009 r uchylono przepis art. 103 ust 2a ustawy o emeryturach, skarżąca mimo pozostawania w zatrudnieniu w tym samym zakładzie pracy otrzymywała emeryturę, aż do dnia wejścia w życie przepisu art. 103a ustawy o emeryturach. Wypłatę emerytury skarżącej odwieszono wobec uchylenia przepisu art. 103 ust 2a ustawy o emeryturach i wypłacano jej do czasu wejścia w życie przepisów prawa (między innymi art. 103a), co do których niekonstytucyjności wypowiedział się w przedmiotowym wyroku Trybunał Konstytucyjny. Trybunał we wskazanym poprzednio wyroku orzekł niezgodność przepisów art. 28 ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w zw. art. 103 a ustawy o emeryturach z art. 2 Konstytucji RP w zakresie w jakim znajduje zastosowanie do osób które nabyły prawo do emerytury przed dniem 1 stycznia 2011 roku bez konieczności rozwiązywania stosunku pracy.

Zdaniem apelującej, wyrok ten powinien mieć zastosowanie również do stanu faktycznego objętego niniejszym postępowaniem. Orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego wskazuje na kategorię osób, które nabyły prawa do emerytury bez konieczności rozwiązania umowy o pracę i jak można rozumieć, miały przed tym dniem wypłacaną emeryturę, bez podziału tych osób na dwie różne kategorie. Nie dzieli ich na tych, którym zawieszono wypłatę emerytury na podstawie przepisu art. 103 a i tych, którym zawieszono wprawdzie wypłatę emerytur również na tej samej podstawie, ale którzy w odróżnieniu od pierwszej grupy osób nabyli prawo do emerytury pod rządami przepisu

art. 103 ust 2a ustawy o emeryturach. Obu tym grupom osób wypłacano przecież przez pewien czas emerytury na tej samej podstawie prawnej w tym samym czasie, aż do wejścia w życie art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r o zmianie ustawy o finansach publicznych. Nie powinny więc być te dwie grupy osób Obywateli RP traktowane odmiennie jeśli chodzi o wpływ orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego na ich uprawnienia.

Apelujący wskazał na identyczność przepisu art. 103a oraz przepisu 103 ust 2a ustawy o emeryturach. Jeśli niekonstytucyjnym jest przepis art. 103a, to taka samą wadą jest dotknięty przepis art. 103 ust 2a ustawy o emeryturach. Nadto ten ostatni przepis w czasie gdy skarżąca miała nabyte prawa do emerytury przestał obowiązywać, wypłatę emerytury jej odwieszono, aby zabrać jej to uprawnienie w tych samych okolicznościach jak tej grupie Obywateli RP, co do których ZUS stosuje zasadę wynikającą z przedmiotowego orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego. Oznacza to w oczywisty sposób ponowne nierówne traktowanie Obywateli w zakresie nabytych przez nich praw i naruszenie, przez stosowanie do ich sytuacji nieobowiązującego od dawna przepisu prawa, zasady wskazanej w art. 2 Konstytucji RP.

Apelujący konkludował, że w sytuacji istnienia jasnego w swojej intencji i rozstrzygnięciu wyroku Trybunału Konstytucyjnego sygn. akt K 2/12 z 13 listopada 2012 r i zasady bezpośredniego stosowania przepisów Konstytucji nie ma potrzeby, ani podstawy prawnej, aby ponownie osoby znajdujące się w istocie w tej samej sytuacji prawnej w zakresie praw nabytych poprzednio - wypłacana w przeszłości emerytura mimo nierozwiązania umowy o prace w momencie nabycia do niej prawa - podzielone były na dwie kategorie, z których jedna, a w niej skarżąca, postawione byłyby w niekorzystnej sytuacji w stosunku do drugiej grupy osób.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Apelacja wnioskodawczyni nie zasługuje na uwzględnienie.

Apelująca powołuje się na treść wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r w sprawie K 2/12. Trybunał orzekł, że art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r, w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r, bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa, wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Taka treść orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego została potwierdzona i wyjaśniona w jego pisemnym uzasadnieniu dotyczącym skutków wyroku, gdzie w sposób wyraźny i jednoznaczny stwierdzono, że „obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą - jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury - nie będzie miał zastosowania do osób, które nabyły to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 r do 31 grudnia 2010 r”, a więc po uchyleniu cytowanego wyżej art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a przed wejściem w życie art. 103a tej ustawy, dodanego powołaną wcześniej ustawą z dnia 16 grudnia 2010 r o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (kiedy nie istniał obowiązek rozwiązania stosunku pracy).

W sytuacji faktycznej zaistniałej w rozpoznawanej sprawie skarżąca nabyła prawo do emerytury od 1 listopada 2007 r, a więc przed dniem 1 stycznia 2011 r. Jednak nabyła prawo od świadczenia w okresie obowiązywania art. 103 ust. 2a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Przepis ten, obowiązujący do dnia 7 stycznia 2009 r, stanowił że prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego.

Skarżąca nabyła zatem prawo do emerytury w okresie, kiedy istniała konieczność rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą w celu realizacji prawa do emerytury przez jej wypłatę. Dlatego nie mieści się w kręgu

osób, których dotyczy wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r, to jest w kręgu osób, „które nabyły prawo do emerytury przed dniem 1 stycznia 2011 r bez konieczności rozwiązania stosunku pracy”. W tej sytuacji nie miała prawa do wypłaty emerytury od 1 października 2011 r, skoro pozostawała w zatrudnieniu.

Wobec powyższego trafnie są wywody Sądu pierwszej instancji, że niekonstytucyjność przepisów stwierdzona wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r, sygn. akt K 2/12, nie ma wpływu na treść decyzji ZUS wstrzymującej wypłatę emerytury, zatem wyrok Sądu pierwszej instancji jest prawidłowy.

W ocenie Sądu Apelacyjnego nie jest trafny zarzut naruszenia określonej w art. 32 ust. 1 Konstytucji zasady równości wobec prawa. Mogłoby się wydawać, że jednolita dla wszystkich emerytów regulacja kwestii zawieszania lub zmniejszania świadczeń najlepiej realizuje zasadę równości, jednakże, na co już wielokrotnie zwracał uwagę Trybunał Konstytucyjny, z powołanego przepisu Konstytucji wynika także akceptacja niejednolitego traktowania przez prawo podmiotów nieposiadających istotnej cechy wspólnej (np. orzeczenie z 9 marca 1988 r, U. 7/87, OTK/1988/1, orzeczenie z 28 listopada 1995 r, K. 17/95, OTK/1995 II/37, wyrok z 16 grudnia 1997 r, K. 8/97, OTK ZU /1997/5-6/70, wyrok z 17 maja 1999 r, P. 6/98, OTK ZU 1999/4/76, wyrok z 23 czerwca 1999 r, K. 30/98, OTK ZU /1999/5/101).

Skarżąca, która nabyła prawo do emerytury w czasie, kiedy istniał obowiązek rozwiązania stosunku pracy dla podjęcia wypłaty świadczenia przy kontynuacji zatrudnienia nie jest w identycznej sytuacji jak osoby, które nabyły prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009 r do 31 grudnia 2010 r, kiedy nie było takiego wymogu. Skarżąca, składając wniosek o emeryturę, wiedziała że w obowiązującym porządku prawnym świadczenie nie będzie jej wypłacane. Ubezpieczeni, którzy złożyli wnioski o emerytury w okresie od 8 stycznia 2009 r do 31 grudnia 2010 r zostali zaskoczeni zmianą przepisów i odebraniem prawa do wypłaty świadczeń.

W apelacji zawarta nadto została argumentacja, że art. 103a ma taka sama treść jak poprzednio obowiązujący art. 103 ust. 2a, a więc ten poprzedni przepis, pod rządami którego nabyła skarżąca prawo do emerytury jest również wadliwy. Należy jednak zauważyć, że Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 13 listopada 2012 r stwierdził niekonstytucyjność przepisu art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (a nie samego przepisu art. 103a).

Natomiast zgodność z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej przepisu art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach oceniał już uprzednio Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 7 lutego 2006 r w sprawie SK 45/04 (OTK-A 2006/2/15). Trybunał orzekł, że art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jest zgodny z art. 2, art. 31 ust. 3, art. 32 i art. 67 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i nie jest niezgodny z art. 30, art. 65 ust. 1, art. 70 ust. 5 i art. 73 Konstytucji.

W powyższych okolicznościach zarzuty apelacji dotyczące naruszenia prawa materialnego są chybione.

Z tych względów i na podstawie art. 385 kpc Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji wyroku.